ಡಾ॥ ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಹಾಗೂ ಅದರ ರದ್ಧತಿ (1843)

ಗುಲಾಮ ಪದ್ಧತಿ ಅಥವಾ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದಲ್ಲೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. 'ತೊತ್ತು' ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಹೆಣ್ಣುದಾಸಿ ಅಥವಾ ಗುಲಾಮಳಿಗೂ ಗಂಡು ತೊತ್ತು, ತೊಂಡ ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪುರುಷ ಗುಲಾಮನಿಗೂ ಬಳಸಲಾಗಿದ್ದು[1] ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಗಮನವಾಗಿ ಮುಂದೆ 1843ರಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅವರು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರೂ ಅದು ಒಮ್ಮೆಗೇ ಕಣ್ಮರೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿದಂತೆಯೇ ಆಗಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು. ಗುಲಾಮರು ಬದುಕಲು ಬೇರೆ ದಾರಿ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಪಂಜರದಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಿದ್ದ ಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಹೊರ ಬಿಟ್ಟರೂ ಅದು ಪಂಜರದಿಂದ ಹೊರ ಬರಲು ಅಸಮರ್ಥವಾದ ಮನಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದ್ದರು.

ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಜೀತವು ಕಾಲಮಿತಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟದ್ದು. ಸಾಲ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾಲ ತೀರುವವರೆಗೆ ತನ್ನ ಮಾಲೀಕನಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಜೀತಕ್ಕೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ ಅಲ್ಲದೆ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರಾದ ಲಿಂಗಾಯತರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಕೂಡ ಒಳಪಟ್ಟ ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು. ಜೀತ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿಲ್ಲ. ಗುಲಾಮ ಎಂದರೆ ಆತ ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ಸೇವಕ; ಒಡೆಯನನ್ನು ಆತ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಆತನನ್ನು ತನ್ನಲ್ಲಿನ ರಾಸುಗಳಂತೆ ಒಡೆಯನು ಮಾರಬಹುದು. ಜೀತದಾಳನ್ನು ಮಾರುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಗುಲಾಮರು ಗದ್ದೆ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಾದರೆ ಅವರು ಬಹುಪಾಲಿಗೆ ಅಸ್ಪಶ್ಯ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವಕರಾದರೆ ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರು. ಆದರೆ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದವರಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರೇ ಹೆಚ್ಚು. ರಾಜರು ಸೈನಿಕ ಇಲ್ಲವೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗೆ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ನೀಡಿದ್ದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುಮಾಡಲು ಮೂಲ ದಾಳು ಅಥವಾ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದು ಕೊಡಗಿನ ದಾಖಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬ ರತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಲಿಂಗರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯ (1811-20)ನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಾರಂಗಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿದ್ದ ಕ್ಷತ್ರಿ ದಳವಾಯಿ ರಾಮಯ್ಯ ಎಂಬಾತನಿಗೆ ಅವನ ಭೂಮಿ ಆರಂಭಕ್ಕಾಗಿ ಬಲಗೈಲಿಂಗಿ ಎಂಬ "ಹೆಂಣು ಜನ" ಹಾಗೂ ಅವಳ 4 ವರ್ಷದ ಮಗ ತಿಪ್ಪ ಹಾಗೂ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಲಿಂಗಿ ಅಂತು ಜನ 3 ಮೂರನ್ನು "ನಿನಗೆ ಜಮ್ಮಕ್ಕೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿರುವುದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಪುತ್ರ ಪಾರಂಪರ್ಯವಗಿ ಜಮ್ಮವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿ ಸ್ವಾಮಿ ಕಾರ್ಯಮುಖ್ಯವೆಂದು ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಸನದು" ಎಂಬ ಆಜ್ಞೆಯ ದಾಖಲೆಯಿಂದ ಸಿಗುವ ಮಾಹಿತಿ ಗಮನಿಸಿ.[2] ಡಿ.ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ವರದಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಚಿಕ್ಕವೀರ ರಾಜೇಂದ್ರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (1820-34) ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ 6089 ಜನ ಜಮ್ಮದಾಳುಗಳು ಇದ್ದರು.[3] ಅವರೇ ಹೇಳುವಂತೆ ಈ ಜಮ್ಮದಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಜಮ್ಮದಾಳು ಮತ್ತು ಒಕ್ಕಲು ಜಮ್ಮದಾಳು, ಎಂಬ ಭೇಧವಿತ್ತು. "ಭೂಮಿ ಜಮ್ಮದಾಳುಗಳು ತಾವಿದ್ದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಳುಗಳಾಗಿದ್ದು ಆ ಭೂಮಿಯ ಯಜಮಾನರು ಬದಲಾದರೂ ಇವರು ಆ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟು ಅಲ್ಲೇ ವಾಸಿಸಬೇಕಾದವರು[4]" ಇನ್ನು ಒಕ್ಕಲು ಜಮ್ಮದಾಳು "ತಾವು ಯಾರ ಆಳುಗಳಾಗಿರುವರೋ ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರೊಡನೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕು."[5] ಈ ಜಮ್ಮದಾಳು ಅಥವಾ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗುಲಾಮರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಅವರು ಅಂಥವರುಗಳ ಜಾತಿಗಳ ಪಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.[6] ಕೊಡಗಿನ ವೀರರಾಜೇಂದ್ರನ ಪನ್ಯ ಭೂಮಿ ಅಥವಾ ಅರಮನೆ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ 168 ಭೂಮಿ ಜಮ್ಮದಾಳುಗಳೂ 1,055 ಒಕ್ಕಲು ಜಮ್ಮದಾಳುಗಳೂ ಇದ್ದರೆಂದೂ ಅವರು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.[7]

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ "ಮೂಲದ ಹೊಲೆಯ" ಮತ್ತು 'ಸಾಲದ ಹೊಲೆಯ' ಎಂಬ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿಗಾರರು ಇದ್ದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಸ್ಟರಾಕ್[8] ಅಲ್ಲಿನ ಗ್ಯಾಸಟಿಯರ್ (1894)ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಹೊಲೆಯರೆಂದರೆ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಜೀತವಾದವರು. ಅವರ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಮೂಲದ ಹೊಲೆಯರು ಕೃಷಿ ಗುಲಾಮರೆಂದು (ಫಾರ್ಮ್ ಸ್ಲೇವ್ಸ್) ಬಣ್ಣಿಸಿರುವ ಅವರು, "ಗುಲಾಮಗಿರಿಯು ಕಾನೂನಿನಂತೆರದ್ದಾದರೂ ರೂಢ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಬೇಗನೇ ಮಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ" ಎಂದಿದ್ದಾರೆ. ಗಟ್ಟದ ಮೇಲಿನ ಕಾಫಿ ತೋಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿಸಿಗುವ ಆಕರ್ಷಣೆ ಇದ್ದರೂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪರಂಪರಾಗತ ಒಡೆಯನನ್ನು, ಒಡೆಯನು ತಮ್ಮನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಕಾಲ, ತ್ಯಜಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಪಡುವುದಿಲ್ಲ, ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೈನರೂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ಕೃಷಿಗಾಗಿ ಇವರನ್ನೇ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅವರಿಗೇ ನೀಡುವ ಅಶನಾರ್ಥ ಕೂಲಿಯ ವಿವರ ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[9] ಈ ಎರಡು ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಎಂದಿರುವ ಅವರು ಸಾಲದ ಹೊಲೆಯನ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನಗದು ಹಣ ಅವನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ವಿನಾ, ಉಳಿದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನ ಸ್ವಲ್ಪ ನಗದು ಹಣ ಅವನ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ವಿನಾ, ಉಳಿದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಸಮಾನ ವಸ್ತುರೂಪದ ಕೂಲಿ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ವಿವರಿಸದ್ದಾರೆ.[10] ಹೇಗಿದ್ದರೂ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಕಾನೂನು, ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವ ಅವಕಾಶದ ಹೆಚ್ಚಳಗಳಿಂದ ಮೂಲದ ಹೊಲೆಯರ ಸ್ಥಿತಿ ಜೀತದಾಳುವಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಗಮನದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅವರು ಆ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ; ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಡಬೇಕು. ಇದೇ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್‌ನ ಎರಡನೇಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಟುವರ್ಟ್ ಹೇಳುವಂತೆ, "ಬಹುಪಾಲು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಾತಿಯ ಭೂಕಾರ್ಮಿಕರು ಮೂಲದ ಇಲ್ಲವೇ ಸಾಲದ ಹೊಲೆಯರು. ಮೂಲದ ಹೊಲಿಯರು ಪರಂಪರಾಗತವಾಗಿದ್ದ ಗುಲಾಮ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಇದು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಂದಿನ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಬಂಧನವಷ್ಟೇ ಬಲವಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದು," ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.[11]

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ 1828ರ ಒಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪೇಶ್ವೆಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ, ಎಂದಿದೆ. "ಗುಲಾಮನು(ಳು) ತನ್ನ ಒಡೆಯನನ್ನ ತ್ಯಜಿಸುವಂತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಅವನ(ಳ)ನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಸ್ವರೂಪ ಸೌಮ್ಯವಾಗಿತ್ತು" ಎಂದು ವರದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಐರೋಪ್ಯ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ನೀಗ್ರೊ ಗುಲಾಮರನ್ನು ನಡೆಸುವ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ಈ ಮಾತು ಹೇಳಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಆಯಾತ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದು ವರದಿ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಉಲ್ಲೇಖದಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಗುಲಾಮರ ಬಗ್ಗೆ ಉಲ್ಲೇಖವಿಲ್ಲ. ಬಹುಪಾಲು ಮನವಾರ್ತೆಯ ತೊತ್ತಿನ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳಿವೆ.[12]

ಹಳೇ ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಗುಲಾಮರ ಬಗ್ಗೆ ಥರ್ಸ್ಟನ್ 'ಹುಟ್ಟಾಳು' ಮತ್ತು 'ಮಣ್ಣಾಳು' ಎಂಬ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹುಟ್ಟಾಳು ಕೊಡಗಿನ ಒಕ್ಕಲು ಜಮ್ಮದಾಳು ಇದ್ದಂತೆ. ಆತ ತನ್ನ ಸ್ವಾಮಿಯ ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು; ಆತ ಗುಲಾನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ತಲೆತಲಾಂತರದಿಂದ ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವರ್ಗ ಮಣ್ಣಾಳು. ಈತ ಕೊಡಗಿನ ಭೂಮಿ ಜಮ್ಮದಾಳುಗಳಂತೆ. ಅವರು ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಗೆ ಬದ್ಧರಾದ ಗುಲಾಮರು. ಭೂಮಿಯ ಹಸ್ತಾಂತರದೊಂದಿಗೆ ಇವರದೂ ಹಸ್ತಾಂತರವಾಗುತ್ತದೆ.[13]

ಈ ಗುಲಾಮರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಜಾತಿಯವರೆಂದು ಥರ್ಸ್ಟನ್ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರಲ್ಲಿ ಗಂಗಡಿಕಾರ ಮತ್ತು ಮರಸು[14] ಎಂಬ ಜಾತಿಯವರಿದ್ದುದನ್ನು ಅವರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯ ಕೃಷಿ ವರ್ಗವಾದ ಗಂಗಡಿಕಾರ ಮತ್ತು ಮೊರಸು ಒಕ್ಕಲುಗಳ ಗುಲಾಮರಾಗಿದ್ದರೆಂದು ಊಹಿಸಲು ಯಾವ ಅಡಚಣೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂದು ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಇರದಿದ್ದರೂ ಗಂಗಡಿಕಾರ ಒಕ್ಕಲುಗರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಊರಲ್ಲೂ ಹಳೆಮಕ್ಕಳು (ಹೊಲೆ ಮಕ್ಕಳು?) ಇದ್ದು ಈ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ

ಮದುವೆಯಾದಾಗ ವರನ ಚಪ್ಪಲಿ ಸಾಗಿಸಲು, ಆ ಜಾತಿಯವರ ಸಂದೇಶವಾಹಕರಾಗಿ, ಸತ್ತವರ ಹೆಣದ ಮುಂದೆ ಬೆಂಕಿ ಒಯ್ಯಲು ಹಾಗೂ ಸುಡುತ್ತಿರುವ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹೆಣ ಪೂರ್ತಿ ಸುಡುವವರೆಗೆ ಕಾಯುವ, ಮುಂತಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಈ ಹಳೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇದೆ, ಎಂದು ಥರ್ಸ್ಟನ್ ಹೇಳಿರುವುದು[15] ಈ ಊಹೆಗೆ ಸಮರ್ಥನೆ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮನೆವಾರ್ತೆ ಗುಲಾಮರ ವರ್ಗ ಇನ್ನೊಂದು. ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಹೆಂಗಸರೇ ಇದ್ದಿರಬಹುದು. ಗಂಡು ತೊತ್ತು ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಯುದ್ಧ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೆರೆಸಿಕ್ಕ ಗಂಡು ಅಥವಾ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಮನೆವಾರ್ತೆ ಗುಲಾಮರಾಗಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದ ವಿಚಾರ ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವಿಪುಲವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನೀತಿಗೆಟ್ಟ, ಎಂದರೆ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ತೊತ್ತಾಗಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವಳ ಮಕ್ಕಳೂ ಮುಂದೆ ಗುಲಾಮರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಥ ತೊತ್ತನ್ನು ಮನೆಯೊಡೆಯನು ಮನೆವಾರ್ತೆಗೆ ದುಡಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವಳ ಜೊತೆ ವಿವಾಹ ಜಾಹಿರ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಬೇಕು. ಕೊಡಗಿನ ಹದಿಮೂರನೇಯ ಶತಮಾನದ ಒಂದು ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿಯ ಪಕ್ಕನ್ನು ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೂ ತೊತ್ತಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ (ಗಂಡು ಇಲ್ಲವೇ ನಿಯಮಬದ್ಧ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದಾಗ) ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನಿನ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.[16] ಪರಪುರುಷನ ಜೊತೆ ಸಂಬಂಧವಿರಿಸಿ "ಯಿರುಳು ತಪ್ಪಿದಕ್ಕೆ" ವಿವಾಹಿತ ಮಹಿಳೆಯ ಗಂಡನೊಬ್ಬನು ಆ ಹೆಣ್ಣು ತನಗೆ ಬೇಡವೆಂದು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಕೊಂಡದ್ದಕ್ಕೆ "ಯಿಾ ಹೆಣ್ಣು ನಿನಗೆ ಬೇಡದೆಯಿದ್ರೆ ಅರಮನೆ ತರಕ್ಕ ದಾಖಲು ಮಾಡುವುದಾಗಿಯೆಂಬ ನಿರೂಪ" ಎಂದು ಕೊಡಗಿನ ಒಂದು ಅರಮನೆ ದಾಖಲೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.[17] (ಇಲ್ಲಿ ವ್ಯಭಿಚಾರಕ್ಕೆ ಕಾರಣನಾದ ಗಂಡಸಿಗೆ 'ಪಾರಾದಲ್ಲಿ' ಇಟ್ಟಿದ್ದು – ಎಂದರೆ ಬಂಧೀಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟದ್ದು ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ; ಅಲ್ಲದೆ ಆತನಿಗೆ "ಯೇಳು ಕೊರಡ ಹೊಡಶಿಯಿನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಿಾ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡದಂತೆ ಬಾಯಿಂದ ಬಿಗಿ ಹತ್ತಿಸಿದ" ವಿಚಾರ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ). ಇಂಥ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಅರಮನೆಯವರು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರಬಹುದು.

ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠದ ಕಡತಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮಠಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಸುವ ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. "ಕೊಪ್ಪದ ಶೀಮೆ ಶಿಸಲೆ ಮಂಜನ ಹೆಂಡತಿ ಪಣಿಯೆಂಬ ವಿಥವೆಯು ಪ್ರಾಕು ಯಿರುಳು ತಪ್ಪಿ ಬಂದಲ್ಲಿ ಯಿಾ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ನಿಮಗೆ ಕ್ರಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಮಂಥಾ ಬಹಾಕ್ರಯ ಗದ್ಯಾಣ ಮೂರು ವರ್‍ರ್ರಾಹ" ಎಂದು ಒಂದು ದಾಖಲೆ ಹೇಳಿದರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ "ನಿನ ತಂಗಿ ಗೊದಿಯೆಂಬ ವಿದುವೆಯು ಯಿರುಳು ತಪ್ಪಿ ಶ್ರೀ ಮಠಕ್ಕೆ ಹರಕೆರಿ ಚಾವಡಿಗೆ ಬಂದಲ್ಲಿ" ಎಂದಿದ್ದು ಅವಳನ್ನು ಅವಳ ಸೋದರನಿಗೇ 12 ವರಹಕ್ಕೆ ಮಾರಿದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.[18] ಒಂದು ಸರಕಾರವು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನೇ ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠವು ಮಾಡಿದೆ. 'ಹರಕೆರಿ ಚಾವಡಿ' ಎಂಬ ಶಬ್ದ ಹಾಗೂ ಕೊಡಗು 'ಅರಮನೆ ತರಕ್ಕ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಈ ಎರಡು ಮೂಲ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಓದುವಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಾಗಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಸಂಗತಿ ವಿಚಾರಾರ್ಹ.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ 'ಸಮಯಾಚಾರ' ಎಂಬುದಾಗಿ ಇಂಥದೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇತ್ತೆಂದೂ ಇದನ್ನು 1834 ರಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆಂದೂ ಎಂ. ಶಾಮರಾವ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "ವ್ಯಭಿಚಾರದ ಅಪರಾದ ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಹರಾಜುಮಾಡಿ ಮಾರುವುದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕಮಿಶನರ್ ಆಡಳಿತದ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳವರೆಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿತ್ತು. 1834ರ ಸರಕಾರೀ ಘೋಷಣೆ (ಪ್ರೊಕ್ಲಮೇಶನ್) ಯಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು." ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಅವರು ಈ ಹರಾಜಿನಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿತ್ತು ಎಂದಿದ್ದಾರೆ.[19] ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಆ ಕಾಲದ ದಾಖಲೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇಂಥ ಮನೆವಾರ್ತೆ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಮೂಲದ ವಿಚಾರ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ 1821ರ ಧಾರವಾಡದ ಒಂದು ವರದಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ: "ಕಳವು ಇಲ್ಲವೇ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಿದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಸರಕಾರದ ಗುಲಾಮಳಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲವೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಜನ ತಮ್ಮ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಗುಲಾಮರಾಗಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು." ಇದೇ ವರದಿ ತಿಳಿಸುವಂತೆ "ಯಜಮಾನನು ತನ್ನ ಗುಲಮಳಾದ ಹುಡುಗಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಮತ್ತು ಅವರ ಮದುವೆ

ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿದ್ದನ್ನು" ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತ ಗುಲಾಮಳದಾವಳು ಮನೆಯ ಸೇವಕಿಯಾಗಿದ್ದು ಅವಳ ಮಗಳೂ ವಿವಾಹಿತಳಾಗದಿದ್ದರೆ ಗುಲಾಮಳಾಗಿ ಅಥವಾ ವೇಶ್ಯೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದಳು, ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಗುಲಾಮಳಿಗೆ ಮಗನಾದರೆ ತಾಯಿಗೆ (ಅವಳ ಆಸ್ತಿಗೆ) ಆತ ಉತ್ತರಾಧಿಕಾರಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ. ಗುಲಾಮಳು ವೇಶ್ಯೆಯಾಗಿ ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ, ಅವಳೂ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೀಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಎಂದು ವರದಿ ವಿವರಣೆ ನೀಡಿದೆ. "ಗುಲಾಮಳಾಗಲೀ ಅವಳ ಮಗನಾಗಲೀ ಸರಿಯಾಗಿ ವರ್ತಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನು ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯಬಹುದು. ಅವರ ಮರಣಕ್ಕೆ ಅವನು ಕಾರಣನಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ಉಗ್ರ ದಂಡ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು. ವರದಿ ಮುಂದುವರಿದು ಹೇಳಿದೆ.

ಆದರೆ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮರ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ, ಮಕ್ಕಳು ಯಜಮಾನನ ಆಸ್ತಿಯೇ ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಗುಲಾಮ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಧುವನ್ನು 3 ಇಲ್ಲವೇ 4 ಪಗೋಡಾ (ಪಗೋಡಾ - ಮೂರು ರೂ) ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಯಜಮಾನನು ಖರೀದಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಇಲ್ಲವೆ ತನ್ನ ಗುಲಾಮನ ಕುಟುಂಬದ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಬೇರೆಯವರ ಗುಲಾಮರ ಮನೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಸಾಟಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮದುವೆಯ ವೆಚ್ಚವಾಗಿ ಆರು ರೂ. ಮತ್ತು 150 ಸೇರು ಅಕ್ಕಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಎಂದು ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[20] ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಒಂದು ವರದಿಯಲ್ಲಿ 1819 ರಲ್ಲೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲೆ ಸೇರಿಸಿ) ಕೃಷಿ ಗುಲಾಮರ ಸಂಖ್ಯೆ 82,000 ಎಂದು ಹೇಳಿದೆಯಲ್ಲದೆ, "ಭೂಮಿಗೆ ಬದ್ಧನಾದವನಿರಲಿ, ಇರದೇ ಇರಲಿ, ಗುಲಾಮನ ಮಾರಾಟ ಯಜಮಾನನ" ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಕ್ಕಾಗಿದ್ದು "ಗುಲಾಮರನ್ನು ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಮುದಿತಕ್ಕೆ ('ಬಾಡಿಗೆಗೆ') ಕೊಡಬಹುದಾಗಿತ್ತು," ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ.[21]

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರಕಾರವು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದರೂ, ಈ ದುಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯು ಸುಲಭವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. 1910ರ ಒಂದು ವರದಿ ಹೇಳುವಂತೆ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ ತೋಟಗಾರಿಕೆ ಬೆಳೆದಂತೆ, ಇಂಥ ಗುಲಾಮರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗತೊಡಗಿದರು. ಕಾನೂನಿಂದ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ರದ್ದು ಪಡಿಸಿದರೂ (1843) ಹಿಂದಿನ ಪದ್ಧತಿ ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಆದರೆ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಜಮ್ಮಾದಾಳುಗಳಿಗೆ ನೀಡುವ ಜೀವನಾಂಶವನ್ನು ಇತರ ಕೂಲಿಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಎತ್ತರಿಸುವುದು ಮಾಲಿಕರಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು, ಎಂದು ಈ ವರದಿ ಹೇಳಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿಕೆ ಕೂಲಿಗಳು ಸಿಗದಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ ಉಂಟಾದ 1864ರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಈ ವರದಿ ಹೇಳುತ್ತದೆ.[22]

ಇದೇ ರೀತಿಯ[23] ವರದಿಯನ್ನು ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. 1843ರ. ತಮ್ಮ ಮುಕ್ತಿಯ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನೇಕ ಜಮ್ಮಾದಾಳುಗಳು ತಮ್ಮನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕುವ ಅಥವಾ ಹೊರದೂಡುವ ಕ್ರಮವೆಂದು ('ಡಿಸ್‌ಮಿಸ್ಸಲ್') ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ, "ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸಿದರೂ ಹಾಗೂ (ಕಾಫಿ) ತೋಟಗಾರರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೂಲಿಯ ಆಮಿಷ ಒಡ್ಡಿದರೂ ಈ ಪದ್ಧತಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜಮ್ಮಾದಾಳುಗಳು ('ಸರ್ಫ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಲೇವ್ಸ್') ತಮ್ಮ ಪೂರ್ವಜರ ಪಾರಂಪರಿಕ ಯಜಮಾನರಿಗೆ ಅಂಟಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ತಮ್ಮ ಪಂಗಡದ ರೂಢಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾಲನೆ ಪೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ".[24]

ಕಾಫಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಅನುಕೂಲ ಇರುವ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲದವರು ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದ ತೋಟಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿದರ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ಹಾಗೂ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಆಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ಹಿಡಿತ ತಾನಾಗಿಯೇ ಸಡಿಲಾಗಿದೆ, ಎಂದು ಸ್ಟರಾಕ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[25] ಗುಲಾಮಗಿರಿ ರದ್ಧತಿ ಕಾನೂನಿಗಿಂತ ಈ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆಯಂದು ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನ ಮೈಸೂರು ಕೊಡಗು ತೋಟಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ (1985) ಎಂದು ಸ್ಟುವರ್ಟ್ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.[26]

ಥರ್ಸ್ಟನ್ ಅವರು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಹಳೆ ಮೈಸೂರಿನ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೊಲೆಯರು ಕೃಷಿ ಗುಲಾಮರ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಬಂದ ಹಲವು ದಶಕಗಳವರೆಗೂ ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವ ಮಾತನ್ನು ಬುಕಾನನ್‌ನ ದೀರ್ಘ ವರದಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಹಳೆಯ ಮೈಸೂರಿನ ಬಯಲು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಕೃಷಿ ಗುಲಾಮಗಿರಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಇರದಂಥ ಸನ್ನಿವೇಶ 1800ರ ಸುಮಾರಿಗೇ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆಗೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಕ್ಕಲಿಗ ಜಾತಿಯವರೇ ಇಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಭೂಮಾಲೀಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಬಹುಶಃ ಟಿಪ್ಪು ಹೈದರ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇನಾ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಭೂಮಿ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದುದು (ಟಿಪ್ಪು – ಹೈದರ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಂಬಳದ, ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಗಿನ ಮರಾಠಾ, ರಜಪೂತ ಸೈನಿಕರನ್ನು ತಮ್ಮ ಸೇನೆಯಲ್ಲಿ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದರು). ಭೂಮಾಲೀಕರೇ ಸ್ವತಃ ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದು ದಂಡಿನ ಸೇವೆಗೆ ಅವರು ಕಡಿಮೆ ಅವಲಂಬಿಸಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ 18ನೇಯ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಕೃಷಿ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟ.

ಗುಲಾಮಗಿರಿಯ ರದ್ದತಿಯ ಕಾನೂನಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಫಿ ತೋಟ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾಮಗಾರಿ (ರಸ್ತೆ, ರೈಲು ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸ), ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಂದ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಇವೆಲ್ಲ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಂಥ ದುಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯ ನಿವಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾದವು. ಆದರೆ ಈ ಕಾನೂನು ಮುಕ್ತರಾಗ ಬಯಸಿದ ಗುಲಾಮ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ನೈತಿಕ ಬಲ ಒದಗಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮ ಪದ್ಧತಿಯ ಎಲ್ಲ ಮುಖಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

(ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ 1833ರಲ್ಲಿಷ್ಟೇ ರದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದು, ಅದರ ಹಿಂದೆಯೇ 1843ರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಕಾನೂನು ತಂದರೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಬೇಕು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಕಾತಿ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು – 1840).

ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು.

1. ನೋಡಿ, ಎಂ.ಚಿದಾನಂದ ಮೂರ್ತಿ, "ಸ್ಲೇವರಿ ಇನ್ ಏನ್‌ಶಂಟ್ ಕರ್ನಾಟಕ", 'ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಲಿ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ದಿ ಮಿಥಿಕ್ ಸೊಸೈಟಿ,' ಸಂಪುಟ.77, ಸಂಚಿಕೆ 1-2, ಪುಟ.71 - 78
2. ಡಿ.ಎನ್.ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ ದಾಖಲೆ, ನೋಡಿ: 'ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ' (1974) ಪುಟ.417.
3. ಅದೇ ಪು. 579
4. ಅದೇ
5. ಅದೇ
6. ಅದೇ, ಪುಟ.580. ಕೆಂಬಟ್ಟಿ ಹೊಲೆಯರು, ಮಾರಂಗಿ ಹೊಲೆಯರು, ಬಲಗೈ ಹೊಲೆಯರು ಹಾಗೂ ಪಂಜರಿಯರವ, ಕಾಗಿ ಯರವ, ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬ, ಜೇನು ಕುರುಬ, ಮುಂಡ ಹೊಲೆಯ, ಪಾತಿಗಳು, ಮಾರಿ ಹೊಲೆಯರು, ಕುಕ್ಕ ಹೊಲೆಯರು ಮತ್ತು ಮಾದಿಗರು.
7. ಅದೇ, ಪುಟ.581.
8. ಸ್ಟರಾಕ್, ಜೆ., 'ಸೌತ್ ಕೆನರಾ ಮಾನ್ಯುವಲ್', (1894) I, ಪುಟ.198.
9. ಅದೇ
10. ಅದೇ, ಪುಟ 210 - 11

11. ಸ್ಟುವರ್ಟ್. ಎಚ್.ಎ., 'ಸೌತ್ ಕೆನರಾ ಮ್ಯಾನ್ಯುವಲ್' II (1985) ಪುಟ.928.
12. 'ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಗ್ಯಾಸೆಟಿಯರ್' (1884) ಪು.463, (1821ರ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪೇಪರ್ಸ್, IV - ಪು.806 - 7ರಿಂದ ಉದ್ಧರಿಸಿದೆ).
13. ಥರ್ಸ್ಟನ್, ಇ.ಎಲ್.,'ಕಾಸ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಇನ್ ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯಾ' II ಪುಟ.335.
14. ಅದೇ, ಪುಟ.332
15. ಅದೇ.
16. 'ಎಪಿಗ್ರಾಫಿಯಾ ಕರ್ನಾಟಿಕ' (1974) ಕ್ರ.60.
17. 'ಕೊಡಗಿನ ಇತಿಹಾಸ'. ಪು.412.
18 ಶಾಸ್ತ್ರಿ. ಎ.ಕೆ., 'ಶೃಂಗೇರಿ ಧರ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ' (1983) ಪುಟ.182.83.
19. ರಾಮರಾವ್.ಎಂ., 'ಮಾಡರ್ನ್ ಮೈಸೂರ್' (1936) II ಪುಟ.70.
20. ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್, 'ಕೂರ್ಗ್ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್' (1948), ಪುಟ.30-31.
21. ಎಸ್.ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಘವಯ್ಯಂಗಾರ್, 'ಮೆಮೊರಾಂಡಂ ಆನ್ ದಿ ಪ್ರಾಗ್ರೆಸ್ ಆಫ್ ಮದ್ರಾಸ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ ಡ್ಯೂರಿಂಗ್ ದಿ ಲಾಸ್ಟ್ ಫಾರ್ಟಿ ಯಿಯರ್ಸ್ ಆಫ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಎಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್' (1892),
22. ಗಸ್ಟಾವ್ ಹಾಲರ್, 'ಸೆಟ್ಲ್‌ಮೆಂಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್' (1910), ಪು.9.
23. ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಅಯ್ಯರ್, ಮೇಲಿನದೇ, ಪುಟ.31.
24. ಅದೇ.
25. ಸ್ಟರಾಕ್, ಮೇಲಿನದೇ, ಪುಟ.210.
26. ಸ್ಟುವರ್ಟ್, ಮೇಲಿನದೇ, ಪುಟ.228.